

LENA PERSSON

Beteendevetare och magister i psykologi

Sakkunnig i hedersproblematik

Samt skyddade identitet frågor

- ✓ Föreläsare
- ✓ Konsult
- ✓ Handledare

Kontakt: telefon 0708 955 182

Mail: fam_persson@ektv.nu

VAD ÄR HEDERSVÅLD

- ◉ Delar av en traditionell familjeideologi..kulturellt betingade handlingar, vilket utförs inom familjen och bland annat består av könsstymning, hedersmord och tvångsäktenskap (FN s beskrivning 2012).

HEDERSMORD, ÄR MORD UTFÖRT MED ANLEDNING AV:

- kvinnor/mäns uppträdande
- Stor vikt vid sexualitet
- kvinnor/män kan ha rollen att övervaka
- Kvinnor kan också medverka i dödandet
- Kollektivt fattade beslut
- Möjlighet att återfå hedern genom hot, tvång och våld
- Samhällen där hederskulturen finns kan staten legitimera brottet genom att acceptera heder som motiv för straffet
- Brottet/straffet kan utföras av någon annan än partnern
- Våldet kan motiveras av sociala, ekonomiska och politiska motiv.

PATRIARKALA /TRIBIALA SAMHÄLLEN

- Svag stat
- Männen har makten
- Ingen kan ställa sig utanför gruppen
- Familjens ansikte utåt
- makttriangeln

RELIGION

KULTUR

- Odling
- Normer och värderingar
- Hederskultur: männens lyckande att ta hand om sina kvinnor - hålla hedersfanan uppe.

UPPFÖSTRAN

- Förstärkning/bestraffning: både fysisk och psykisk
- Minnet av tidigare handlingar
- Vill ha beröm
- Skrämsel historier

HEDER OCH SKAM

- Heder: huruvida männen klarat av att ”hålla sina kvinnor”
- Kyskheter och oskuldfullhet
- Rykte och betraktarens bedömning
- Skam: används i uppfostran
- har två sidor
 - Negativ
 - Positiv

FLYTTNING TILL NY KONTEXT

- faderns nya roll: inta en av tre roller
 - Målet med vistelsen
 - Den tidiga rollen i hemlandet
 - Den nya rollen i det nya landet
- Makt
- Familjens nya roller

PÅVERKAN AV HEDER OCH SKAM

REGLERING

- Mötet med det motsatta könet, Kvinnan
 - **Ej synas med "fel" person** - ryktet är det som är synligt
 - **Aldrig vara ensam med "fel" person**
 - Välj rätt utbildning
 - Hur är det för mannen?

○ Anständighet

- Omgivningen dömer, kvinnor bete sig rätt
mannen kontrollera ”rätt”
- Klädsel
- Gång, tal och skratt
- Val av fritidssyssla

○ Hur är det för mannen?

PÅVERKAN AV HEDER - OCH SKAMREGLERING

➤ Frukthan

- Mödomshinnan, kvinna skydda och mannen kontrollera
- Utbildning
- Framtid
- Omgivningens dom

- Hur är det för mannen?

➤ Inre konflikter

- Dissonans
 - Ej ifrågasätta acceptera
 - Agera som en god kvinna/god man
 - Frihet
-
- Hur är det för mannen?

KÖNSSTYMPNING

Lagen

- Fyra olika typer
- Hjälp att få
- Webbutb, socialstyrelsen

KÖNSSTYPNING

- ◉ Djibouti 90-98 %
- ◉ Egypten 97 %
- ◉ Eritrea 89-97 %
- ◉ Etiopien 70-90 %
- ◉ Guinea 99 %
- ◉ Mali 92-94 %
 - FN:s siffror 2012

VARFÖR?

- Renlighet
- Kontroll av sexualitet
- Inte någon särskild religion
- **Kontroll av kvinnans lust ... som kan blomma ut när som helst - särskilt när det är varmt**

SVÅRIGHETER

- Röra sig leka?
- Svårt att kissa
- Värk och klåda
- Kan ha svårt att bära byxor
- Förlossningsproblem
- Urinvägsinfektioner
- Njursten
- sterilitet
- Kan leda till döden

MANNENS UPPGIFT

- Klippa upp kvinnan vid bröllopsnatten
- Sägen: om inte sex utförs flitigt efter ”uppklippning”, **växer öppningen ihop**
- **”komma in” trots att ”hålet” inte är större än en lillfingernagel.**

ARRANGERADE ÄKTENSKAP/TVÅNGSÄKTENSKAP

- ◉ Vad är skillnaden?
- ◉ bröllopsresor

VAD HÄNDER OM MAN GÅR EMOT HEDER- OCH SKAMREGLERINGENS REGLER?

- Vem har sett och vet? Avgörande
- Drar skam över hela familjen
- Våld, utfrysning
- Förskjutning
- Skickas till hemlandet
- Undersöka mödomshinnans existens
- mördas

SIGNALER PÅ HEDERSVÅLD

- Personen nämner sällan begreppet heder
- Frihet en central del i samtalet
- Personen pratar i termer om min kultur kräver..
- Krav är högre än vad personen mäktar med
- Oförklarligt ledsen, rädd
- Begränsat privatliv
- Talar om att gifta sig trots unga ålder
- Måste ljuga om flickvän/pojkvän
- Pratar om att han måste övervaka ex sin syster
- Får inte bestämma vem den skall umgås med
- Begränsad frihet